

NOTA INFORMATIVĂ

la Proiectul Hotărârii de Guvern *Cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare bugetară standard a instituțiilor publice de învățământ superior*

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în cooperare cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, universitățile partenere la proiectul EUniAM TEMPUS.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Începând cu 1 ianuarie 2013, 16 instituții publice de învățământ superior cu diferiți fondatori au trecut la autonomia financiară. Pe parcursul a mai mulți ani Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a fost în căutarea unei Metodologii de finanțare bugetară standard a instituțiilor publice de învățământ superior (în continuare <i>Metodologia</i>), dar și a altor mecanisme de finanțare, care ar prezenta câteva avantaje importante de alocare a fondurilor de la bugetul de stat către universitățile publice: • Creșterea autonomiei universitare; • Creșterea eficienței utilizării fondurilor bugetare și a transparenței; • Îmbunătățirea calității programelor de studii și a cercetării științifice din universități; • Apariția în timp a unei flexibilități bugetare; • Centrarea activităților universităților pe studenți și nevoile acestora de formare profesională. Conform Codului Educației al Republicii Moldova nr.152/2014, articolul 145, alineat (1), finanțarea bugetară a învățământului se face prin finanțarea-standard: cost standard per copil/elev/student și coeficientul de ajustare. Efectuarea acestei finanțări este posibilă prin determinarea modalității de calculare a costului per student și a formulei de alocare a surselor de finanțare de la bugetul de stat către universități. La definitivarea Metodologiei menționate s-a ținut cont de rezultatele proiectului TEMPUS EUniAM, precum și de opinia experților din România în cadrul unui proiect TAIEX, a fost consultat cu toate universitățile, cu Consiliul rectorilor, Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru, Centrul de Implementare a Reformelor, parteneri internaționali, mediul de afaceri.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Prezentul proiect de Hotărâre nu contravine legislației Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
În vederea eficientizării resurselor financiare ale statului și asigurării transparenței alocării surselor de finanțare de la bugetul de stat destinate formării profesionale inițiale pe universități, se propune utilizarea finanțării universităților în baza unei formule de calcul, descrisă în prezenta Metodologie. Metodologia stabilește modul de finanțare din bugetul de stat a instituțiilor publice de învățământ superior în bază de cost standard per student și coeficienți de ajustare (asociată ciclurilor de studii superioare de licență și master) în procesul bugetar. Alocările bugetare

pentru finanțarea-standard în bază de cost per student se alocă instituțiilor publice de învățământ superior pentru:

- a) predare și învățare, în dependență de numărul de studenți finanțați din bugetul de stat, constituind 75% din alocațiile bugetare pentru finanțarea-standard (în continuare *alocații bugetare directe*);
- b) stimularea excelenței în instituțiile publice de învățământ superior, constituind 20% din alocațiile bugetare pentru finanțarea-standard (în continuare *alocații bugetare indirecte*);
- c) finanțarea situațiilor speciale, conform unui Regulament aprobat de fondator, constituind 5% din alocațiile bugetare pentru finanțarea-standard.

Alocațiile bugetare directe sunt destinate pentru a acoperi cheltuielile de predare-învățare-evaluare a universităților și includ cheltuieli pentru salarizarea personalului implicat în predare, salarizarea personalului auxiliar, **a personalului de cercetare**, contribuțiile pentru asigurări sociale și medicale obligatorii, achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor necesare pentru asigurarea desfășurării procesului educațional etc. Calculele cu referire la alocațiile bugetare directe au ca punct de pornire doi piloni: numărul de studenți echivalenți și costul standard per student. Noțiunea de **student echivalent** este introdusă pentru a exprima faptul că procesul de formare profesională universitară a unui student necesită costuri diferite, în funcție de forma de învățământ, ciclul de studii la care acesta este înscris, domeniul de studiu în care este pregătit.

În vederea calculării numărului de studenți echivalenți Metodologia dată propune introducerea unor coeficienți de ajustare, care iau în considerare grupurile pentru finanțarea programelor de studii (toate domeniile de formare profesională și specialitățile sunt prezentate în 6 grupe), nivelul de studii (licență, master), forma de învățământ (cu frecvență, cu frecvență redusă), limba de instruire. Costul standard per student reprezintă suma de bani alocată pentru un student înscris la licență, într-un program cuprins în grupul 1.

Alocațiile bugetare indirecte sunt pentru stimularea excelenței și presupun alocarea surselor de finanțare din bugetul de stat, care se bazează pe un set de indicatori de performanță și se referă la patru direcții distincte: procesul de predare-învățare, **cercetarea universitară**, internaționalizare, orientare socială. Indicatorii de performanță și metodologia de calculare a acestora va fi concretizată pentru fiecare an.

Alocațiile bugetare pentru finanțarea situațiilor speciale reprezintă partea din finanțarea standard, care se află la dispoziția Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și ministerelor de resort pentru situații speciale, neprevăzute și se utilizează conform Hotărârii de Guvern nr.983 din 12 decembrie 2012 cu privire la modul de funcționare a instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară și se va utiliza în baza unui Regulament aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Metodologia propusă descrie, pas cu pas, formula de alocare a surselor de finanțare din bugetul de stat către universități.

Majorarea alocațiilor bugetare pentru finanțarea situațiilor speciale de la 2%, actualmente, la 5%

, conform noii Metodologii, va permite finanțarea situațiilor speciale, care nu pot fi integrate în formula de finanțare și va oferi mai multe posibilități de susținere a situațiilor speciale, precum logistica căminelor, menținerea blocurilor de studii, dotarea cu calculatoare, noi soft-uri etc. **De asemenea, fondul alocațiilor bugetare pentru finanțarea situațiilor speciale va fi utilizat în scopul susținerii universităților regionale, la solicitarea acestora, conform cheltuielilor reale, cu prezentarea potențialelor proiecte de acțiuni concrete planificate sau a devizelor de cheltuieli pentru acțiunile în curs.**

Astfel, aceasta va conduce la creșterea transparenței deciziilor privind alocările bugetare către universități, și păstrarea, tot odată a formei de control aflată la dispoziția Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și a ministerelor de resort.

Metodologia va fi pilotată în **al doilea semestru al anului bugetar 2020**, iar în baza rezultatelor pilotării, formula de calcul propusă va fi ajustată.

5. Fundamentarea economico-financiară

Mijloacele financiare sunt prevăzute anual prin Legea bugetului de stat și se încadrează în limitele alocațiilor bugetare aprobate în acest scop.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită abrogarea unor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost plasat online pentru consultări publice și avizat, în conformitate cu legislația în vigoare.

8. Constatările expertizei anticorupție

Expertiza anticorupție a constatat că în normele supuse expertizei nu au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

9. Constatările expertizei juridice

Expertiza juridică a semnalat că, pe fond, proiectul propus corespunde normei statuate la art. 102 alin (2) din Constituția Republicii Moldova, implicit, normelor prevăzute la art. 5 lit. b) din Legea nr. 136 din 7 iulie 2017 cu privire la Guvern și art.14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative.

Corneliu POPOVICI,
Ministru